

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action Research) ตามแนวคิดของเคมมิส และแม็กแทกการ์ด (Kemmis and McTaggart, 1988 : 22) โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านภูมิโงในความเป็นไทย ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านอืดออดคอนหวายขม้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. กลุ่มผู้ร่วมศึกษาวิจัย และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำแนกเป็น
 - 1.1 กลุ่มผู้ร่วมศึกษาวิจัย จำนวน 6 คน ประกอบด้วย
 - 1.1.1 ผู้วิจัย
 - 1.1.2 ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน
 - 1.1.3 ผู้ร่วมศึกษาวิจัย (ครูช่วงชั้นที่ 2) จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นข้าราชการครูในโรงเรียนบ้านอืดออดคอนหวายขม้น ได้มาโดยการสมัครใจ ประกอบด้วย
 - 1) นางรัตน์สุดา จำปามูล ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 - 2) นางอมรรัตน์ ญวงค์ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 - 3) นางสมหวัง จุรุทา ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 4) นางอนงค์ พงศ์คุณาพร ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 57 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 68 คน ประกอบด้วย

2.1 ครูผู้สอนประจำชั้น ประจำวิชา ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 4 คน ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแล
ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านความภูมิใจในความเป็นไทย ซึ่งร่วมเป็นวิทยากรในการอบรม
คุณธรรมจริยธรรมนักเรียน และบูรณาการในแผนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 ครูพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา ตามโครงการครูพระสอนศีลธรรมใน
สถานศึกษา จำนวน 2 รูป

2.3 พระธรรมวิทยากร ตามโครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
จำนวน 5 รูป

2.4 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 57 คน

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อการพัฒนา
คุณธรรม จริยธรรม ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียน
บ้านอติคือคอนหวายขมิ้น ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งเวลาในการดำเนินงานเป็น 2 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 สํารวจสภาพปัจจุบันปัญหา

1.1 วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนด้าน
ความภูมิใจในความเป็นไทย โดยมติที่ประชุมคณะครู โรงเรียนบ้านอติคือคอนหวายขมิ้น

1.2 เป้าหมาย สํารวจสภาพด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความภูมิใจในความเป็น
ไทย ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โดยครูประจำชั้น จำนวน 4 คน ครูพระสอนศีลธรรม และ
พระวิทยากร เป็นผู้ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนด้าน
ความภูมิใจในความเป็นไทย

1.4 ระยะเวลา 16 พฤษภาคม 2553 ถึง 30 ตุลาคม 2553

1.5 วิธีดำเนินการ

1.5.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา นำเสนอต่อที่ประชุมครูเพื่อสร้างความ
ตระหนัก

1.5.2 ศึกษาเอกสาร วรรณกรรม งานวิจัย ที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

และค่านิยมที่พึงประสงค์

1.5.3 สร้างเครื่องมือ โดยจัดทำแบบประเมินพฤติกรรมด้านความภูมิใจ
ในความเป็นไทย ซึ่งเป็นแบบประเมินค่า (Rating scale) จำนวน 8 ด้าน 20 ข้อ 5 ตัวเลือก

1.5.4 นำแบบประเมินพฤติกรรมด้านความภูมิใจในความเป็นไทยปรึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ด้านเนื้อหา รูปแบบและการใช้ภาษา

1.5.5 นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบ
พิจารณาความถูกต้อง สอดคล้องกับข้อคำถาม โดยมีผู้เชี่ยวชาญดังต่อไปนี้

1) นายทองย้อม สาครสูงเนิน ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการ
โรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านอิติตคอนหวายขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตรวจสอบด้านโครงสร้าง

2) นายชัยณรงค์ คำพิงษ์ กศ.ม. (การวัดผลและประเมินผล)
ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านทัน สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตรวจสอบด้านการวัดผล

3) นายบุญศรี ไชยบุคคี กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการ
โรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านนาดีศรีสุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 1 ตรวจสอบด้านภาษา

1.5.6 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในส่วนที่ต้องแก้ไข พร้อมจัดทำเป็นฉบับ
สมบูรณ์ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง มีความสมบูรณ์ด้านเนื้อหา
เหมาะสมอีกครั้ง

1.5.7 จัดประชุมคณะครูเพื่อขอความร่วมมือ ทำความเข้าใจกับเรื่องเครื่องมือ
และการนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เป็นภาพรวม

1.5.8 นำเครื่องมือที่ได้รับการชี้แจง และผ่านข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมวิจัย
นำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย

1.5.9 นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าสถิติและจัดอันดับความสำคัญเพื่อนำไปสู่
การวางแผนพัฒนา เข้าสู่กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการต่อไป

1.6 ผลลัพธ์

1.6.1 ผู้วิจัยได้เครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.6.2 ผู้วิจัยได้รับทราบสภาพปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความภูมิใจ
ในความเป็นไทย จากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อนำไปสู่การวางแผนและพัฒนาต่อไป

2. ระยะที่ 2 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านภูมิใจในความเป็นไทย

2.1 วัตถุประสงค์

2.1.1 เพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.2 เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านความภูมิใจ ในความเป็นไทย ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 เป้าหมาย

2.2.1 ผู้ร่วมวิจัย (ครูช่วงชั้นที่ 2) จำนวน 4 คน

2.2.2 นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนบ้านอิติออดอนหวายขมิ้น ปีการศึกษา 2553 จำนวน 57 คน เป็นผู้ประพฤตินั้นเป็นแบบอย่างและเป็นคนดีตามคุณธรรม จริยธรรม ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย อยู่ในระดับการปฏิบัติมากขึ้นไป

2.3 เครื่องมือที่ใช้

2.3.1 แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน โดยครูผู้สอน และผู้ปกครอง นักเรียน

2.3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมโดยครูประจำชั้น

2.3.3 แบบประเมินและแบบสัมภาษณ์นักเรียน โดยครูผู้สอน

2.4 วิธีการดำเนินการ

2.4.1 ผู้วิจัยนำเสนอปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ที่สำรวจโดยใช้แบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียน สอบถามครูผู้สอน ครูพระสอนศีลธรรม พระวิทยากร พนักงานบริการและผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่อที่ประชุมครู

2.4.2 คณะครูร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยมีเป้าหมายการพัฒนา ให้มีระดับการปฏิบัติเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 80 ทุกด้าน

2.4.3 จัดทำกลยุทธ์พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัยได้นำหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kurt Levin (1946 : 45) และประวิต เอราวรรณ์ (2545 : 142-143) ซึ่งมีวงจรการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) ซึ่งทำการพัฒนาแต่ละตัวชี้วัดอย่างน้อย 2 รอบ มีรายละเอียดดังนี้

1) การวางแผน (Planning) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สภาพปัจจุบัน และปัญหาจากการสำรวจ ในระยะที่ 1 ร่วมกับผู้ร่วมวิจัย ประชุมปรึกษาหารือ สนทนา ระดมความคิด เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนางานแผนปฏิบัติการ ดังนี้

1.1) กลยุทธ์การเข้าค่าย “เข้าค่ายพุทธบุตร” เพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมตามมาตรฐานการศึกษา ตามขั้นตอนนี้ต่อไป

1.1.1) ประชุมคณะครูเพื่อรับทราบปัญหาและเสนอแนวความคิดความต้องการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ตามมาตรฐานการศึกษาด้านภูมิใจในความเป็นไทย

1.1.2) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

1.1.3) จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อกำหนด

วัตถุประสงค์ แผนการปฏิบัติงาน

1.1.4) ติดต่อประสานงานกับคณะวิทยากร พร้อมทั้งประสานกับสถานที่ที่จะจัดกิจกรรมการเข้าค่าย

1.1.5) จัดประชุมชี้แจงนักเรียน เพื่อรับทราบแนวปฏิบัติ และแบ่งกลุ่มนักเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของครูเพื่อชี้แนะการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการเข้าค่าย

1.1.6) นำนักเรียนเข้าค่ายตามที่กำหนด

1.1.7) ประเมินผลนักเรียน ก่อนและหลังเข้าค่าย

1.1.8) สรุปผลการดำเนินงาน

1.2) กลยุทธ์การสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการใช้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นหลัก โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1.2.1) จัดประชุมคณะครู เพื่อรับทราบสภาพปัจจุบันปัญหา เสนอแนวความคิดในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านภูมิใจในความเป็นไทย

1.2.2) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

1.2.3) จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อร่วมกันวางแผน

การปฏิบัติงาน

1.2.4) ดำเนินงานตามแผน

1.2.5) วัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู

1.3) กลยุทธ์กิจกรรมอบรมหน้าเสาธง และกิจกรรมวันสุดท้าย

1.3.1) จัดประชุมคณะครูเพื่อรับทราบสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ด้านภูมิใจในความเป็นไทย

1.3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและจัดประชุมเพื่อร่วมกัน

วางแผน กำหนดแผนปฏิทินในการปฏิบัติงาน

1.3.3) ครูผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยปฏิบัติงานตามแผน

1.3.4) ประเมินผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์

1.3.5) สรุปผลการดำเนินงาน รายงานผู้เกี่ยวข้องรับทราบ

1.4) กลยุทธ์การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาตามโครงการ

ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปประเพณีและวัฒนธรรมไทยตามกลยุทธ์นี้เป็นการนำนักเรียนเข้าเรียนรู้ โดยการปฏิบัติจริง จากกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น ในช่วงระยะเวลาระหว่างวันเข้าพรรษา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.4.1) จัดประชุมคณะกรรมการเพื่อรับทราบสภาพปัจจุบันปัญหา

และความต้องการในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ด้านภูมิใจในความเป็นไทย

1.4.2) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและจัดประชุมเพื่อร่วมกัน

วางแผน กำหนดแผนปฏิทินในการปฏิบัติงาน

1.4.3) ครูผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยปฏิบัติงานตามแผน

1.4.4) ประเมินผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์

1.4.5) สรุปผลการดำเนินงาน รายงานผู้เกี่ยวข้องรับทราบ

2) ขั้นตอนการปฏิบัติ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จัดกิจกรรมโดยร่วมกันกำหนด

เป้าหมาย ระยะเวลาในการดำเนินงานในการดำเนินกิจกรรม เก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและหรือผู้ให้ข้อมูล ตามแผนที่กำหนดตามกลยุทธ์ไว้ดังนี้

2.1) กลยุทธ์การเข้าค่าย “เข้าค่ายพุทธบุตร” ปฏิบัติตามแผนที่กำหนด

โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 57 คน ณ วัดบวรมงคลอิตื้อ หมู่ที่ 10

2.2) กลยุทธ์การสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามแผน

ที่กำหนดโดยมีเป้าหมาย ให้ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยทำการสอนคุณธรรม จริยธรรม ด้านภูมิใจ

ในความเป็นไทยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้โดยใช้กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมเป็นหลัก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน และแบบสัมภาษณ์

2.3) กลยุทธ์กิจกรรมอบรมหน้าเสาธง และกิจกรรมวันสุดสัปดาห์

มีเป้าหมายให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ทุกคนได้รับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมทุกวันสุดสัปดาห์

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการตามแผนที่กำหนด โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนา
คุณธรรม จริยธรรม ด้านภูมิใจในความเป็นไทย โดยการจัดอบรมนักเรียนทุกวันสุดสัปดาห์

2.4) กลยุทธ์การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาตามโครงการ
ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยตามกลยุทธ์นี้เป็นการนำนักเรียนเข้าเรียนรู้โดยการปฏิบัติ
จริงจากกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการตามแผนที่กำหนด โดยมี
เป้าหมายนำนักเรียนเข้ารับการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงจากกิจกรรมวันสำคัญทาง
พระพุทธศาสนาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น จากผู้รู้และผู้ที่มีความสามารถเป็นแบบอย่าง
ที่ดี จากวัดและชุมชนในเขตบริการ ในช่วงระยะเวลาระหว่างวันเข้าพรรษา

3) การสังเกต (Observation) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการ
ดังต่อไปนี้

3.1) กิจกรรมการเข้าค่ายพุทธบุตรรวบรวมข้อมูลจากการบันทึก
การสังเกต การสัมภาษณ์ นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวม
ข้อมูล โดยการให้แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

3.2) กลยุทธ์การสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ผู้วิจัยและ
ผู้ร่วมวิจัย ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตพฤติกรรม
กลุ่มเป้าหมาย

3.3) กลยุทธ์กิจกรรมอบรมหน้าเสาธง และกิจกรรมวันสุดสัปดาห์
ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย
จดบันทึก ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมทุกวัน และแบบประเมินพฤติกรรมหลังการร่วมกิจกรรม
ทุกสัปดาห์

3.4) กลยุทธ์กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาตามโครงการส่งเสริมและอนุรักษ์
ศิลปวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการจดบันทึก ใช้แบบ
สัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

4) การสะท้อนผล (Reflection) เป็นขั้นการสะท้อนผลที่เกิดขึ้นหลัง
การส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านภูมิใจในความเป็นไทย ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
โรงเรียนบ้านอีด้อคอนหวายขมิ้น ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย รวบรวมข้อมูลจากการสังเกตทั้งขณะ
ปฏิบัติและภายหลังการปฏิบัติตามแผน มาร่วมกันวิเคราะห์ ประชุม ปรึกษาหารือพากษ์วิจารณ์
ร่วมกันตามกรอบการศึกษา และสรุปรายงานผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านความภูมิใจ
ในความเป็นไทยของนักเรียนจำนวน 57 คน ว่าบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

หรือไม่ ถ้าไม่บรรลุให้ดำเนินการในวงรอบที่ 2 โดยการเริ่มจากขั้นวางแผน (P) ขั้นปฏิบัติ (A) ขั้นสังเกต (O) และขั้นสะท้อนผล (R) ตามลำดับสรุปและรายงานผลการดำเนินงานการพัฒนา

2.4.4 ประเมินผลพฤติกรรมนักเรียนเปรียบเทียบ ระหว่างผลการสำรวจพฤติกรรม ในระยะที่ 1 ซึ่งเป็นระยะก่อนการพัฒนา และระยะที่ 2 ระยะหลังการพัฒนา ทั้งหมด 2 วงรอบเพื่อเปรียบเทียบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นมากน้อยเพียงใด

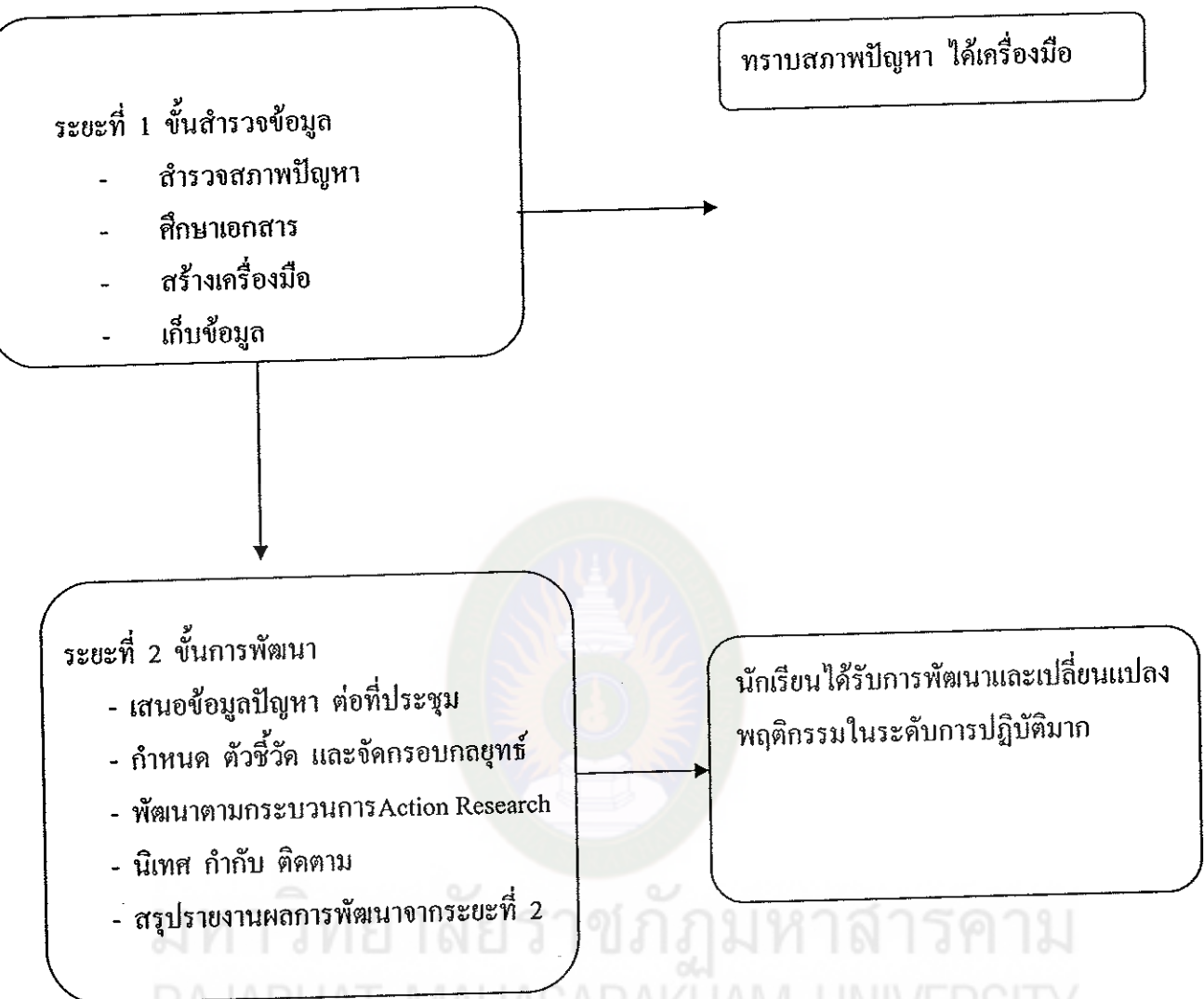
2.5 ผลลัพธ์

นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ได้รับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านความภูมิใจในความเป็นไทยอยู่ในระดับปานกลาง

สรุปขั้นตอนการวิจัย การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านอีด้อดอนหวายขม้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 7 ขั้นตอนการวิจัย การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านอืดออดอนหวายขมิ้น สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามหาสารคาม เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการวิจัย 3 ชนิด ได้แก่
 - 1.1 แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน
 - 1.2 แบบสัมภาษณ์
 - 1.3 แบบสังเกต

2. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย นำเสนอ ดังนี้

2.1 แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ตัวเลือก ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย โรงเรียนบ้านอิตื้อคอนหวายขม้น ตามความคิดเห็นของ ครูประจำชั้น ครูผู้สอน พระวิทยากร ซึ่งมีการเลือกตอบอย่างเสรีตามโครงสร้างเนื้อหา

2.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีพัฒนาการดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 มีส่วนประกอบ 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์สภาพจริงของนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรมในชีวิตประจำวัน ตามกรอบที่วิจัย

2.3 แบบสังเกต เป็นแบบบันทึกข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมการดำเนินงานพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม ด้านภูมิใจในความเป็นไทย ใช้บันทึกส่วนที่พบเห็นขณะที่สังเกต นำเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไข

วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยใช้ในการประเมินนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านภูมิใจในความเป็นไทย ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนมีวิธีการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนแบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสร้างขึ้นเพื่อเป็นแบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในภาพรวมของโรงเรียน โดยครูประจำชั้น ในระยะที่ 1 และสำรวจพฤติกรรม ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายโดยครูผู้สอนในระยะที่ 2 โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วกำหนดโครงสร้างของแบบประเมินพฤติกรรม

1.2 ขอคำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เกี่ยวกับรูปแบบแบบประเมินพฤติกรรมตนเอง

1.3 สร้างแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนตามโครงสร้างเนื้อหาที่กำหนด

1.4 นำแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาดูตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

1.5 เสนอแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย

1.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์

มีวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านภูมิใจในความเป็นไทย ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีการปฏิบัติตามแผนมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียน แล้วกำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ตามขอบข่ายด้านคุณธรรมจริยธรรม ในด้าน ภูมิใจในความเป็นไทย

2.2 ขอคำปรึกษา แนะนำ จากอาจารย์ที่ปรึกษา เกี่ยวกับรูปแบบของแบบ สัมภาษณ์

2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามโครงสร้างที่กำหนด

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยตรวจสอบ ความถูกต้องด้านเนื้อหา รูปแบบ และการใช้ภาษา จากนั้นจึงเสนอแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คนเพื่อพิจารณาความ สอดคล้องของข้อคำถามกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านภูมิใจในความเป็นไทย โดย ผู้เชี่ยวชาญ

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำจัดพิมพ์เป็น ฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนต่อไป

3. แบบสังเกต ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเป็นผู้สังเกต รวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน การสร้าง ดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และเอกสารที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กำหนดประเด็นของการ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ด้านภูมิใจในความเป็นไทยที่จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสังเกต

3.2 นำประเด็นที่จะสังเกตเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อเสนอแนะการสร้าง แบบการสังเกตตามประเด็นของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านภูมิใจในความเป็นไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามวิธีและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชุมคณะครู ซึ่งแจ้งเหตุผลและความจำเป็นในการดำเนินงาน
2. ส่งแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน ให้ครูประจำชั้นเพื่อทำการสำรวจ

ข้อมูลสภาพปัจจุบันปัญหา คุณธรรม จริยธรรม ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1-2 ในโรงเรียนก่อนการดำเนินงาน

3. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสังเกตพฤติกรรมนักเรียน บันทึกผลการสังเกตพฤติกรรม นักเรียนกลุ่มเป้าหมายตามแบบสังเกตที่จัดทำ
4. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจในระยะที่ 1 มาวิเคราะห์ เพื่อหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 เพื่อทำการวางแผนพัฒนา

นำข้อมูลจากการสำรวจในระยะที่ 1 มาวิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาด้าน คุณธรรม จริยธรรม กับการพัฒนาในระยะที่ 2 ว่านักเรียนพัฒนาพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ และ บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านอืดอคอนหวายขมื่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เพียงใด

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต การบันทึก และการประเมินพฤติกรรมนักเรียน จากกลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล นำมาจัดแยกเป็น พฤติกรรมที่ต้องการ พัฒนาคคุณธรรม จริยธรรม ด้านความภูมิใจในความเป็นไทย ตรวจสอบ ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ เชื่อถือได้ ให้คะแนนคิดเป็นค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์วิจารณ์เชิงเนื้อหาว่า นักเรียนโรงเรียนบ้านอืดอคอนหวายขมื่น มีปัญหาด้าน คุณธรรม จริยธรรมในระดับช่วงชั้นใดมาก แล้วหาทางแก้ไขปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ระยะที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต สัมภาษณ์ และสำรวจพฤติกรรมนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1-2 โดยสรุปประจำชั้น ว่านักเรียนมีปัญหาอย่างน้อยเพียงใด

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านภูมิใจในความเป็นไทย ตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่อประเมินพฤติกรรมเปรียบเทียบกับระยะที่ 1

2. จำแนกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต การบันทึก และแบบสำรวจเป็นหมวดหมู่เพื่อต่อการวิเคราะห์

3. นำเสนอผลการวิจัย โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยการแสดงผลการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านภูมิใจในความเป็นไทย จากกลยุทธ์ที่กำหนด คือกลยุทธ์การเข้าค่ายพุทธบุตร กลยุทธ์การสอนสอดแทรกคุณธรรมในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลยุทธ์กิจกรรมอบรมหน้าเสาธง และกิจกรรมวันสุดสัปดาห์ กลยุทธ์การร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ระหว่างวันเข้าพรรษา

ส่วนข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนจะทำการตรวจสอบให้คะแนน โดยใช้เกณฑ์ให้คะแนนเป็น 2 ลักษณะ

ระดับการปฏิบัติ	คะแนน
ปฏิบัติมากที่สุด	5
ปฏิบัติมาก	4
ปฏิบัติปานกลาง	3
ปฏิบัติน้อย	2
ปฏิบัติน้อยที่สุด	1

4. นำคะแนนที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99-100)

ค่าเฉลี่ย	ระดับการปฏิบัติ
4.51-5.00	ปฏิบัติมากที่สุด
3.51-4.50	ปฏิบัติมาก

2.51-3.50	ปฏิบัติปานกลาง
1.51-2.50	ปฏิบัติน้อย
1.00-1.50	ปฏิบัติน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในการรายงานครั้งนี้

- ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (Arithmetic Mean) จำนวนจากสูตร(บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) หาได้จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	x	แทน คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	\sum	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด